

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK	PTS JKF
24.06.2008	
S.NR.	07 24-10
ARKIV:	835.5 AVSKREFT

Samferdseldepartementet
Kultur- og kirke departementet

Deres ref.

Vår ref.
Sak nr: 08/999-3
Saksbehandler: Petter Ravne Bugten
Dir.tlf: 92 20 16 22

Dato:
23.06.2008

Høring - Rapport om digital dividende i Norge

Jeg viser til departementenes høringsbrev av 17.04.2008.

Forbrukerombudet fører som kjent tilsyn med at de næringsdrivendes markedsføring og avtalevilkår er i samsvar med markedsføringsloven (mfl.).

Jeg er opptatt av at forbrukerhensyn skal ivaretas i forbindelse med tildeling av slike verdifulle naturressurser som frekvenser er. Dette gjenspeiles også i ekomlovens formål som "er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse, samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon."

Ekomlovens formål innebærer altså at både forbrukerhensyn og hensyn til konkurranse, næringsutvikling og innovasjon skal ivaretas, og etter min mening bør disse hensyn være styrende for hvordan frekvensene i den digitale dividenden fordeles.

Ved en teknologi- og tjenestenøytral utlysning av frekvensområdet 790-862 MHz vil store aktører i ekombransjen kunne styrke sin posisjon ytterligere, og de vil også stå helt fritt til å benytte disse frekvensene til hva de måtte ønske. Etter min vurdering er ikke dette nødvendigvis sammenfallende med tilrettelegging for bærekraftig konkurranse og stimulering til næringsutvikling og innovasjon, og jeg støtter derfor ikke arbeidsgruppas konklusjon om en slik utlysning av dette frekvensområdet.

For å sikre at ekomlovens formål oppfylles bør det derfor stilles krav til hvordan disse frekvensene skal brukes, f.eks. gjennom en konsesjon, og det er flere mulige krav som kan stilles for å sikre dette.

En mulighet er å sette av en innovasjonsreserve. Arbeidsgruppa peker i sin rapport på at det bl.a. i Danmark inntil videre vil bli holdt tilbake to signalpakker som en innovasjonsreserve. Dette begrunnes med at det er lite ønskelig å låse seg fast i en allokering av sendemuligheter for teknologier og tjenester som vi kjenner i dag.

Det nevnes også i rapporten at en hovedbegrunnelse for en slik innovasjonsreserve er at myndighetene er svært usikre på hvordan ressursene best kan anvendes. En teknologi- og tjenestenøytral utlysning er etter min vurdering et tegn på at det er usikkerhet knyttet til hvordan ressursene best kan anvendes, og denne vurderingen skyves i realiteten over på aktørene i markedet.

En innovasjonsreserve vil ikke i seg selv løse fordelingen av dette frekvensområdet, men det gir myndighetene tid til å vurdere dette i lys av teknologiutvikling både innenfor allerede tildelte frekvensområder og nye, aktuelle teknologier til bruk innenfor den digitale dividenden.

Selv om det ikke er noen tradisjon for dette i norsk frekvensforvaltning, mener jeg likevel at en innovasjonsreserve bør vurderes i dette tilfellet.

En annen mulighet kan være at det stilles krav om at dersom en tilbyder med sterk markedsstilling blir tildelt disse frekvensene, må de på sikt må gi innpass for konkurrerende aktører i den infrastrukturen disse frekvensressursene utgjør. Dette vil kunne bidra til å legge til rette for bærekraftig konkurranse.

Det bør også vurderes å kreve at frekvensene faktisk skal benyttes, for å sikre at ingen kjøper opp dette frekvensområdet utelukkende for å forhindre at andre aktører får det. Selv om det kanskje ikke er så sannsynlig at et så attraktivt frekvensområde blir liggende ubrukt på grunn av slike hensyn, vil det være et viktig signal om at det ikke utelukkende er markedet som skal styre bruken av disse frekvensene.

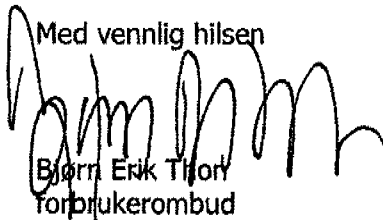
Så vidt jeg har skjønnet vil det også være en mulighet å strukturere frekvensene på en måte som gjør at frekvensområdet egner seg bedre for innovasjon og dermed ny teknologi/nye tjenester. Et alternativ kan også være å dele opp frekvensområdet, for å gi flere aktører mulighet til å tilby gode tjenester til forbrukerne.

* * *

Samlet sett er jeg altså skeptisk til en teknologi- og tjenestenøytral utlysning av frekvensområdet 790-862 MHz, fordi jeg tviler på at markedet i tilstrekkelig grad vil ta hensyn til prinsippene som følger av ekomlovens formål.

Det bør derfor stilles krav til den/de som tildeles dette frekvensområdet for å ivareta disse prinsippene.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Tjørn
Forbrukerombud